Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра політології та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
_____ Жильцов О.Б.
«_____»_____2026р.

ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (АНАЛІТИЧНОЇ / ЕКСПЕРТНОЇ) ПРАКТИКИ
для студентів

спеціальності 052 Політологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 3412/26
Начальник відділу моніторингу якості освіти
_____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)
«_____» _____ 2026 р.

Київ – 2026

Розробники:
Чупрій Леонід Васильович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Викладачі:
Чупрій Леонід Васильович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Панасюк Леонід Валерійович, доктор політичних наук, професор, доцент кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук
Протокол від 6 березня 2026 року № 8.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми.. .
6.03.2026 р.

Гарант освітньої-професійної програми Л.В.Панасюк

Робочу програму перевірено
26.03.2026 р.

Заступник декана В.М.Завадський

Пролонговано:

на 20__/ 20__н.р._____(_____), «___»_____20___р., протокол № .

на 20__/ 20__н.р._____(_____), «___»_____20___р., протокол № .

1.Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики	
	денна	
Вид практики	обов’язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	21 /630	
Курс	4	
Семестр	7	8
Обсяг кредитів	15	6
Обсяг годин	450	180
Тривалість (у тижнях)	10	4
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Орієнтовний перелік баз практики

1. Інститут держави та права імені В. М. Корецького НАН України
2. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
3. Український центр суспільних даних
4. ГО «Всеукраїнська Люстрація»
5. ГО «Кандидат»
6. ГО «МІНЗМІН»
7. ГО «Український Інститут політики»
8. ГО «Український центр суспільного розвитку»
9. Київська міська місцева організація політичної партії "Удар (Український демократичний альянс за реформи) Віталія Кличка"
10. ГО Всеукраїнська асоціація політичних наук

3. Мета та завдання практики

Виробнича (аналітична/експертна) практика студентів спеціальності «Політологія» має на **меті** сформувати у студентів:

1) уявлення про специфіку аналітичної та експертної складової фахової діяльності, що охоплює процес оцінювання інформації і підготовки та прийняття рішень; як сукупності процесів семантичної обробки даних, з використанням методів та засобів «аналітики» та «експертизи», в результаті чого розрізнені дані перетворюються на закінчену інформаційну продукцію – аналітичний документ або експертний висновок;

2) ознайомити з основними формами і напрямами діяльності органів державної влади та громадських організацій в Україні;

3) навички напрацювання практичних рекомендацій та пошуку способів їх втілення в практику функціонування політичних інституцій, діяльності суб’єктів політичного процесу, структур громадянського суспільства та ін.

Практика сприяє формуванню наступних загальних та фахових компетентностей:

ЗК-01	*Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.*
ЗК-03	*Здатність бути критичним і самокритичним.*
ЗК-04	*Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп різного рівня (експертами різних галузей знань/видів економічної діяльності)*
ЗК-05	*Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій.*

СК-01	*Здатність використовувати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.*
СК-02	*Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних і практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної і сучасної політичної думки.*
СК-03	*Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.*
СК-04	*Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології , міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.*
СК-05	*Здатність аналізувати взаємодію публічних акторів й інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.*
СК-06	*Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.*
СК-07	*Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.*
СК-08	*Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політологічного аналізу.*
СК-09	*Здатність презентувати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.*

3. Результати проходження практики

РН-01	*Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.*
РП-03	*Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.*
РН-04	*Мати навички професійної комунікації.*
РН-05	*Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.*
РН-08	*Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідний апарат сучасної політичної науки.*
РН-09	*Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних і*

	практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
РН-10	*Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.*
РН-11	*Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології , міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.*
РН-12	*Вміти аналізувати взаємодію публічних акторів й інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.*
РН-13	*Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.*
РН-14	*Вміти застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності*
РН-15	*Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політологічного аналізу.*
РН-16	*Презентувати теоретичні і прикладні дослідження фахівцям і широкій аудиторії, ЗМІ й експертам з інших галузей знань.*

4. Структура практики

№ зп	Етапи проходження практики та види діяльності студента	Розподіл годин між видами робіт
VII СЕМЕСТР		
Етап I		
1	Ознайомлення з об’єктом дослідження: історія виникнення, структура, функції та ін.	65
2	Розробка програми проведення аналізу, що передбачає досягнення визначеності проблеми, об’єкта, предмета, цілей, завдань, гіпотез й інструментарію дослідження.	90
3	Обрання концепції феномену або процесу, яке аналізується, що дозволяє пояснити природу самого політичного явища й можливі його зміни.	95
	Разом:	**250**
Етап II		
4	Обрання системи показників і критеріїв, що відображають сутність проблеми, істотні властивості об’єкта дослідження.	55
5	Збирання, систематизація, обробка інформації відповідно до показників і критеріїв аналізу.	65
6	Експертний аналіз інформації, спрямований на перевірку сформульованих у програмі гіпотез, виявлення причин і закономірностей розвитку об’єкта, причин його функціональності/дисфункціональності.	80
	Разом:	**200**
	Разом за навчальним планом	**450**
VIII СЕМЕСТР		
Етап III		
7	Вироблення практичних рекомендацій за результатами вирішення об’єкта дослідження. Складання аналітичних/експертних документів за результатами аналізу: звіту, аналітичних записок, прес-релізів та ін.	60
8	Підготовка індивідуального завдання	30
	Разом:	**90**
Етап IV		
9	Підготовка звітної документації	45
10	Звітна конференція	45
	Разом:	**90**
	Разом за навчальним планом	**180**
	Всього:	**630**

5. Зміст практики

5.1 Особливості організації і проведення практики

Виробнича (аналітична/експертна) практика студентів спеціальності «Політологія» є невід'ємною складовою системи практичної підготовки бакалавра політології та являє собою спосіб одержання знання про практичні проблеми, з якими стикається управління, і шляхи їх вирішення за допомогою застосування аналітичних й експертних методів.

Робота кожного практиканта здійснюється згідно з індивідуальним планом, складеним практикантом разом з науковим керівником з урахуванням типової програми практики.

Результатом виконання практики є оформлення ***щоденника практики*** та ***письмовий звіт про практику***, в якому студент-практикант висвітлює зміст своєї роботи впродовж практики, робить узагальнюючі висновки.

5.2 Завдання для самостійної роботи та/або перелік індивідуальних завдань для студентів

Виходячи з особливостей і можливостей баз практики керівниками практики визначають завдання на період практики.

VII СЕМЕСТР

Етап I

Зміст роботи:

Розробити програму проведення аналізу, що передбачає досягнення визначеності об'єкта, предмета, цілей, завдань, гіпотез й методів наукового дослідження за обраною темою. *Результат роботи – програма аналізу (до 1 сторінки).*

Етап II

Зміст роботи:

Обрати відповідну концепцію, що дозволяє зафіксувати об'єкт дослідження й виокремити можливі його зміни. Визначити систему показників і критеріїв, щовідображають сутність проблеми, істотні властивості об'єкта, що досліджується. *Результат роботи передбачає створення презентації, яка включатиме таблиці, текстові блоки, діаграми, схеми, фотоматеріали тощо.*

VIII СЕМЕСТР

Етап III

Зміст роботи:

На цьому етапі відбувається збирання, систематизація, обробка інформації відповідно до показників і критеріїв аналізу. Здійснюється експертний аналіз інформації, спрямований на перевірку сформульованих у програмі гіпотез, виявлення причин і закономірностей розвитку об'єкта, причин його функціональності/дисфункціональності. *Результат роботи – аналітична довідка з обраної теми (до 3 сторінок).*

Етап IV

Зміст роботи:

На підставі опрацьованого матеріалу відбувається підготовка аналітичних/експертних документів з відповідними рекомендаціями за результатами аналізу: звіту, аналітичних записок, прес-релізів та ін. *Результат роботи – експертна розвідка з пропозицією найбільш вірогідних сценаріїв (до 5 сторінок).*

За умови проходження практики у ***дистанційному форматі*** здобувачем здійснюється вся послідовність праці відповідно до індивідуального плану, складеного практикантом разом з науковим керівником з урахуванням типової програми практики − за умови зв'язку з керівником практики (з боку бази) та щотижневого звітування керівнику практики (з боку кафедри) на платформі **Google Meet**.

5.3 Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти вищих навчальних закладів при проходженні практики **зобов'язані**:

до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
своєчасно прибути на базу практики;

ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку організації – бази практики, виконувати їх, дотримуватися правил техніки безпеки, виробничої санітарії;
у встановлений строк і в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;
акуратно і систематично робити в щоденнику навчальної (в політичних інституціях) практики записи про виконану роботу, фіксувати спостереження, узагальнення, висновки;
належним чином оформити звіт та інші матеріали з практики;

своєчасно представити звіт та інші матеріали практики керівникові практики; захистити звіт із практики.

5.4 Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

1. *Загальне керівництво* практикою студентів 4 курсу спеціальності «Політологія» покладається на завідувача кафедри. Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри.
2. За один календарний місяць до початку практики відповідно до навчального навантаження викладачів кафедри завідувач кафедри:
   - визначає керівника практики із кола своїх викладачів;
   - організовує роботу по визначенню місць практики;

- разом з керівником практики від університету проводить збори студентів для попереднього ознайомлення їх з програмою практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики.

3.Керівник практики від кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програма, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації тощо);
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: терміни подання і форму письмового звіту, оформлення інших документів, порядок виконання індивідуального завдання, терміни і порядок захисту звітів про навчальну практику;
- забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- надає необхідну методичну допомогу, дає вказівки та завдання практикантам, перевіряє їх виконання, контролює зроблені практикантами записи у щоденнику практики;
- здійснює поточний контроль за якістю виконання завдань практики під час проміжного звіту;
- після закінчення практики дає письмову характеристику на кожного студента-практиканта, в якій, зокрема, відзначає його ділові якості, ставлення до виконання доручень, уміння використовувати набуті знання і самостійно вирішувати питання, а також об’єктивність і рівень підготовленого ним звіту про навчальну практику;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Загальний відсотковий рейтинговий показник за результатами проходження практики складає 90 балів. Відповідь студента на захисті практики дозволяє додати до загальної рейтингової суми 10 балів, що у сумарній кількості складає 100 балів.

Загальна оцінка за навчальну практику складається з трьох складових:

оцінка за виконану роботу (відповідно до загального та індивідуального завдання студента)

оцінка за ведення щоденника практики,

оцінка за звіт про проходження практики,
оцінка за прилюдний захист результатів практики.

Оцінюються якість, повнота та оформлення звіту і щоденника.

Умови допуску студента до заліку з практики:

– студент виконав усі загальні завдання, детально відтворив проведені види роботи у щоденнику практики, склав ґрунтовний і розлогий звіт про проходження практики;

VII СЕМЕСТР

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Загальна кількість балів (max)
1	Етап 1.	25
2	Етап 2.	25
3	Звіт про проходження 1. 2 етапів практики, щоденник практики за 1. 2 етап	30
4	Оцінка роботи студента керівником	10
5	Захист результатів практики	10
	Всього	**100**

VIII СЕМЕСТР

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Загальна кількість балів (max)
1	Етап 3.	20
2	Етап 4.	20
3	Індивідуальне завдання	20
4	Звіт про проходження практики, щоденник практики	20
5	Оцінка роботи студента керівником	10
6	Захист результатів практики	10
	Всього	**100**

7.1 Перелік звітної документації

1. Після закінчення практики студент зобов'язаний впродовж трьох днів подати на кафедру в папці наступні документи:
   - належно оформлений звіт про проходження практики з додатками;
   - щоденник практики;

- матеріали з виконання індивідуального завдання;
- характеристику-відгук керівника.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

2. Загальна форма звітності студента про практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики.

   Звіт про практику повинен вміщувати:

   - загальну характеристику підрозділу, де проходила практика (назва, структура і склад, основні функції та повноваження тощо);
   - дані про тривалість і послідовність проходження практики, детальний опис і зміст особисто виконаної роботи, а саме: тема, мета, вид, методика виконання конкретного завдання, а також досягнутий результат, дані про його практичне застосування;
   - висновки та пропозиції щодо удосконалення організації навчального процесу.
   - додатки до звіту – результати виконаної роботи відповідно до загальних та індивідуальних завдань студента.

   Структура звіту повинна відповідати змісту практики. Звіт повинен бути зброшурований, всі сторінки нумеруються, наводяться зміст, вступ, основна частина, висновки і пропозиції, список використаних джерел, додатки.
3. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник практики, характеристика тощо), подається на рецензування керівнику практики.
4. Звіт із практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) у комісії, призначеній завідувачем кафедри.
5. Комісія приймає залік у вищому навчальному закладі впродовж перших десяти днів після практики.
6. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.
7. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надане право проходження практики повторно.

7.2 Вимоги до звіту про практику

Звіт в електронному вигляді разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, презентації тощо), подаються на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Перевіряєтьсяоформлення щоденника, якість та повнота відображення у звіті всіх аспектів практики, старанність виконання практичних завдань та якість підготовлених матеріалів. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та завдань, висновки тощо. Оформлюється звіт за вимогами, які встановлюються стандартом для оформлення текстових документівта вимогами цієї програми.

Звіт повинен містити такі відомості:

1. Прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, група.
2. Прізвище, ім'я, по батькові керівника практики.
3. Вид практики та термін проходження практики.
4. Загальні відомості про базу практики.
5. Стисла характеристика роботи, яку виконував студент-практикант протягом всього терміну практики (включаючи як завдання від бази практики, так і завдання від ВНЗ):
   види робіт, які виконував студент;
   теоретичні знання, отримані у результаті проходження практики;
   навички та вміння, набуті у практичній діяльності студента.
   висновки і пропозиції для покращення ефективності проходження практики.

Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді подається на захист. Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

7.3 Система контролю та критерії оцінювання

Студенти-практиканти повинні жорстко дотримуватися режиму праці бази практики та виконувати свою роботу згідно індивідуального графіку та плану роботи.

Керівники студентської практики контролюють перебування студентів на базах практики (згідно графіку), дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість. Керівник практики має право контролювати записи, занесені у щоденник практики.

Робота студентської групи та керівників практики, в свою чергу, контролюється завідувачем кафедри та навчальною частиною факультету.

Під час проходження практики кожен студент веде щоденник практики.

При веденні щоденника студент повинен дотримуватися таких рекомендацій:

щоденник – це основний документ, який підтверджує проходження практики студентом. В щоденнику вказується зміст виконаного завдання, ведеться календарний графік проходження практики та висвітлюється хід виконання практики студентом;

кожного дня студент повинен заносити до щоденника дані про виконану роботу, пред′являти керівнику бази практики для перевірки;

правильність ведення щоденника контролюється керівником практики у кінці кожного тижня практики;

оформлений щоденник разом зі звітом про практику здається під час заліку на кафедру.

За результатами проходження навчальної практики студент отримує підсумкову залікову оцінку за 100-бальною системою.

Сума набраних рейтингових балів при підсумковому контролі переводиться в оцінки системи оцінювання ECTS. Система передбачає

семибальну шкалу (A, B, C, D, E, FX, F) та подвійне (описове та статистичне) визначення цих оцінок. Переведення значення рейтингових оцінок із кредитного модуля в ECTS та традиційні оцінки для виставлення їх до залікової відомості та залікової книжки здійснюється відповідно до таблиці «Шкала відповідності оцінок».

Студент, який не виконав програму практики без поважних причини, відраховується з навчального закладу.

Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики повторно через рік. Можливість повторного проходження практики через рік, але за власний рахунок, надається і студенту який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

Результат заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на вчених (педагогічних) радах вищих навчальних закладів не менше одного разу протягом навчального року.

7.4 Шкала оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	**90 – 100**балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	**82-89**балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	**75-81**балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	**69-74**балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	**60-68**балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	**35-59**балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	**1-34**балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

а) Джерела, які наявні у бібліотечних фондах Університету, основна література:

1. Конституція України:: офіц.текст: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черня 1996 р. із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р.: станом на 1 січня 2006 р.]. К.: Мін-во Юстиції України, 2006. 124 с.
2. Політологія : Конспект лекцій з дисципліни. «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 102 с .
3. Мельник Л., Дужа І., Грек І. Політологія. Навчальний посібник. (для студентів усіх форм навчання). Біла Церква 2022. 493 с.
4. Міщенко А. Б.. Політологія : навч. посіб. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2022. 101 с
5. Горбатенко В. П. Прикладна політологія : навч. посіб. К. Альма-Матер, 2020. 472 с.
6. Литвиненко Ю. Громадянське суспільство і держава: ідея рефлексу (основи теорії гуманізму). Київ. КВІЦ, 2020. 528 с.
7. Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства : посібник для вчителя / Т. Бакка та ін.; за ред.: В. Іванова, О. Волошенюк ; Академія української преси, Міністерство освіти і науки України, Ін-т мистецтвозн-ва, фолькл-ки та етнол. ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ : ЦВП; АУП, 2016. 243 с.
8. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави / у двох томах. Київ. Логос, 2010. Т. І : Громадянське суспільство в політичній системі: теоретико-методологічний аспекти дослідження. 2010. 626 с.Борденюк В. Співвідношення органів державної влади та органів місцевого самоврядування // Зб. наук. пр. УАДУ / за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князєва. К. : Вид-во УАДУ, 2022. Вип. 2. С. 347-363.
9. Закон України про місцеве самоврядування в Україні. Редакціявід 01.01.2020, підстава - 2671-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80, вільний. Назва з екрану.
10. Закон України №1602–III від 23.03.2000 р. «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» / Верховна Рада України. Офіц. вид. К. : Парлам. вид–во, 2000. 12 с.
11. Офіційний сайт Верховної ради України. Законодавство України. URL:http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index
12. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.

    URL: http://www.kmu.gov.ua

б) додаткові:

1. .Політологія : навчальній посібник. / П.М. Лісовський,. Ю.П. Лісовська. Київ.

БНАУ, 2022. 494 с.
2. Абетка політична. Громадянське суспільство і політика : навчальний посібник. За наук. ред. док. наук держ. упр. О. В. Радченка, вид. 11-е, доп. і перероб. Київ : 2016. 48с.
3. Бондарчук Т. Ефективність інституту громадянської ініціативи в Європейському Союзі. Підприємство, господарство і право : науково-практичний юридичний журнал. 2019, № 12. С. 339-342.
4. Рубанов В. Політична аналітика: генезис і еволюція змісту поняття. Політичний менеджмент. Науковий журнал. 2011. № 5. С. 43−50.
5. Лясота Л.І. Проблеми інституціоналізації прикладного політичного аналізу та прогнозування у сучасному українському суспільстві. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування : збірник матеріалів /за ред. М.М. Розумного. К. : Національний інститут стратегічних досліджень, 2006. С. 2–9 URL: http://www.njss.gov.ua/ Table/230606/sbjrnyk.htm.
6. Костюк Т.О. Механізми управління сучасною вищою освітою: перегляд доктринальних засад. Публічне управління та митне адміністрування, 2019. № 2 (21), 55–60.
7. Круглашов А. Здобутки та проблемні питання розвитку сучасної політичної науки. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. Київ-Миколаїв: Український центр політ. менеджменту, 2009. Вип. 17. 364 с.
8. Куделя С. Чи можлива в Україні політична наука? Критика. К., 2012. Вип.–2. С. 24–25.
9. Матвієнків С. Становлення української політології в контексті трансформації суспільства. Політична наука в Україні: стан і перспективи: матеріали всеукр. наук. конф., Львів, 10–11 травня 2007 р. / укл. Поліщук М.: ЦПД, 2008. 308 с.
10. Мацієвський Ю. Чому в нас немає політичної науки? Критика. К., 2012. Вип. 6. С. 10–12.
11. Політична наука в Україні XXI століття: стан та перспективи розвитку: Дослідження / Укл. С. Г. Рябов. К. : Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти» в Україні, 2005. 103с.
12. Пояркова Т.К. «Мегатренди» − методологія дослідження кризового процесу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін / відп. ред. О.В. Бабкіна. К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. Випуск 4. С. 49–54.
13. Пояркова Т.К. Кризовий синдром модернізації: основні параметри дослідження. Панорама політологічних студій. Науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне : РДГУ, 2012. Випуск 9. С. 14−19.
14. Рубанов В.В. Методологічна сутність політичної аналітики. Політичний менеджмент. Наук. журнал. 2008. № 3. С. 29–42.
15. Рубанов В.В. Взаємообумовленість кількісних і якісних методів і процедур політичної аналітики. Політичний менеджмент. Наук. журнал. 2011. № 3. С. 52–60.

в) англомовні:

1. Box-Steffensmeier Janet M., Brady Henry E., and Collier David. The Oxford Handbook of Political Methodology. URL: https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199286546.001.0001/oxfordhb-9780199286546-e-1
2. Brady H., Collier D. Rethinking Social Inquiry, 2nd ed. Rowman and Littlefield. 2010.
3. D'Anieri P. Political Science and Politics in Ukraine After the February Revolution.Journal of Ukrainian Politics and Society. 2015. Vol.1. P.1–17.
4. David E. McNabb. Research Methods for Political Science. Quantitative, Qualitative and Mixed Method Approaches. Research Methods in Politics.University of York, UK.April. 2008. 352 p.
5. Gerring J. Social Science Methodology: A Unified Framework, 2nd ed. Cambridge. 2012.
6. Grant, J. Tobin. ««What Divides Us? The Image and Organization of Political Science». PS: Political Science and Politics. 2005. 28(July): 379–386. •
7. Kostiuk T. The experience of training experts in public administration and decision-making fields. Public and municipal administration: theory, methodology, practice : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 96-114.
8. Manheim, J.B., R.C. Rich, L. Wilmat, C.L. Brians, J. Babb. Empirical Political Analysis: An Introduction to Research Methods. Harlow: Pearson Education. 2012.
9. Putnam, R.D.. «The Public Role of Political Science.» Perspectives on Politics. 2003. 1(2) :249–256.
10. Schatz, E., Schatz I.. «Medicine and Political Science: Parallel Lessons in Methodological Excess». PS: Political Science and Politics.2003. 36(3): 417–422

9. Додаткові ресурси

9.1. Програмне забезпечення та Інтернет-ресурси:

1. http://www.politdumka.kiev.ua/– політичне інтернет-видання Інституту посткомуністичного суспільства і журналу «Політична думка»
2. http://www.politik.org.ua/– сайт Українського центру політичного менеджменту
3. http://www.icps.kiev.ua/library– сайт міжнародного центру перспективних досліджень
4. http://www.ucipr.kiev.ua/– сайт українського незалежного центру політичних досліджень
5. http://www.politics.ellib.org.ua/–онлайн бібліотека з політології та політичних наук
6. http://www.ipsa-aisp.org/– міжнародна асоціація політичної науки.
7. http://www.apsanet.org/– американська асоціація політичної науки.
8. http://www.epsanet.org/ – європейська асоціація політичної науки
9. http://www.electionworld.org/– вибори у світі.

10. http://www.worldpolitics.org/– політичний атлас сучасності

9.2. Методичне забезпечення

Консультації та супровід практики забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно- комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

Додаток 1

Титульний аркуш

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра політології та соціології

ЗВІТ

з виробничої (аналітичної/експертної)

практики на базі

_____

назва бази практики

Виконавець:

Студент(ка)_____курсу

_____групи

(ПІБ)

Керівник практики:

(ПІБ)

Додаток 2

Титульна сторінка щоденника

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра політології та соціології

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ (АНАЛІТИЧНОЇ/ЕКСПЕРТНОЇ) ПРАКТИКИ

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Курс_____група _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень:
перший (бакалаврський)

спеціальність 052 «Політологія»

1. Правила ведення і оформлення щоденника

1. Щоденник – основний документ про проходження студентом практики.

2. Під час практики студент щодня у стислій формі повинен записувати у щоденник все, зроблене ним за день. Детальні записи робляться у робочому зошиті, що є продовженням щоденника.

3. Один раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд і для підпису керівникам практики.

4. Після завершення практики щоденник разом із звітом має бути переглянутий і підписаний керівником практики, який складає відгук про роботу студента.

5. Оформлений та заповнений щоденник разом зі звітом студент повинен здати на кафедру.

Зразок оформлення щоденника

№	Дата	Зміст роботи	Зауваження керівника практики

2. Робочі записи під час практики

3. Графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики								Відмітка про виконання
		1	2	3	4	5	6	7	8	

Підписи керівників практики

Від університету_____ від установи_____

4. Відгук і оцінка роботи студента під час практики

(підприємство, організація)

Підпис керівника практики від установи _____

(Печатка)